

Silvija Tretjakova

Jauns skatījums uz bibliotēkām: par 98.Vācu Bibliotekāru dienām 2009.gada 2.– 5.jūnijā Erfurtē

**Messe Erfurt
— 98.Vācu
Bibliotekāru
dienu
mājvieta**

**Erfurtes
Universitātes
bibliotēkas
iekšskats**

**Erfurtes Universitātes bibliotēkas ēka.
Priekšplānā: (no kreisās) raksta autore
S.Tretjakova un Nīderlandes Publisko bibliotēku
asociācijas Izpētes un starptautiskās sadarbības
nodaļas vadītāja Mariana Korena (Nīderlande)**

**K.Kellere-Loibla
iepazīstina ar
"Bērnu un jauniešu
bibliotekārās
apkalpošanas
rokasgrāmatu"**

Pateicoties Vācijas Bibliotēku un informācijas biedrību jumta organizācijas *Bibliothek&Information Deutschland* pastāvīgās starptautiskās profesionālās sadarbības komitejas (*Bibliothek&Information International, BII*) un Gētes Institūta Rīgā atbalstam no 2009.gada 2.līdz 5.jūnijam piedalījās 98.Vācu Bibliotekāru dienu konferencē "Jauns skatījums uz bibliotēkām" (*Ein neuer Blick auf Bibliotheken*), kas norisinājās Erfurtē. Lielākajā vācu bibliotekāru forumā piedalās profesionāļi no Vācijas un citām valstīm.

Konferences programmā: bibliotēku aizstāvība, publiskā un privātā partnerība, krājumu veidošana, resursu digitalizācija, pārmaiņu vadība, pakalpojumi bērniem un jauniešiem.

Konferences paralēlajās sekcijās bija akcentēta bibliotēka kā informācijas un izglītības iestāde un sabiedriskās dzīves centrs ekonomiskās lejupslīdes apstākļos.

Plašajā informācijas tehnoloģiju, biedrību, izdevēju un citu pakalpojumu sniedzēju izstādē varēja gūt informāciju par bibliotēku nozares attīstību, dibināt lietišķus kontaktus un iepazīt publicitātes jaunākās tendences. Īpašu interesi izraisīja **Kerstinas Kellers-Loiblas** (*Kerstin Keller-Loibl*) "Bērnu un jauniešu bibliotekārās apkalpošanas rokasgrāmata" (*Handbuch Kinder- und Jugendbibliotheksarbeit*), kas 2009.gadā iznākusi izdevniecībā "Bock+Herchen". Vairāk nekā 300 rokasgrāmatas lappusēs apkopota labākā pieredze bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, tādēļ tā ir vērtīgs izdevums bibliotēku nozares studentiem un praktiķiem. Šāda izdevuma Latvijā līdz šim nav bijis, tādēļ ar laipnu autoru atļauju to tulkoju latviešu valodā.

Atbilstoši savai specializācijai apmeklēja iespējami visus pasākumus, kas bija saistīti ar bibliotēku pakalpojumiem bērniem un jauniešiem. Nozīmīgākās šķita

sekcijas "Bibliotēka starp datorspēlēm un emuāriem — jauni izaicinājumi bērnu un jauniešu bibliotēkām" (*Bibliotheken zwischen Computerspielen und Blogs — neue Herausforderungen für Kinder — und Jugendbibliotheken*) un "Lasīšanas veicināšana" (*Leseförderung*). Pēdējā tika pievērsta uzmanība svarīgākajiem virzieniem, kas attīstāmi un pilnveidojami nākotnē:

1. Runāt un lasītprasmes veicināšana pirmsskolas vecumā, aktīvs bibliotēku piedāvājums bērnudārziem un ģimenēm;
2. Lasīšanas un informācijas kompetences veidošana skolās — būtu paredzama to iekļaušana mācību programmās;
3. Aktīva sadarbība ar visām skolām, izglītības procesa atbalstīšana;
4. Skolotāju, bērnudārzu audzinātāju tālākizglītība;
5. Atsevišķu jauniešu nodaļu ierīkošana publiskajās bibliotēkās un pakalpojumu programmas izstrādāšana;
6. Web 2.0 mediju pedagoģija.

Latvijai pašlaik aktuāla ir bibliotēku interešu aizstāvība, jo neseno notikusi administratīvi teritoriālā reforma, kuras rezultātā 26 rajonu 996 pašvaldības apvienotas 109 novados. Darbu sākuši jauni pašvaldību vadītāji, kuri jāmotivē atbalstīt kultūru un bibliotēkas. Kā to darīt? Ļoti noderīga šajā ziņā bija sesija "Bibliotēku lobēšana" (*Lobbyarbeit für Bibliotheken*), kurā Berlīnes Centrālās bibliotēkas direktore (*Zentral- und Landesbibliothek Berlin*), IFLA eksprezidente, profesore **Klaudija Luksa** (*Claudia Lux*) un neatkarīgais bibliotēku politikas, stratēģijas un attīstības konsultants no Birmingemas **Džons Dolens Obe** (*John Dolan Obe*) sniedza konkrētus priekšlikumus bibliotēku aizstāvēšanai:

1. Nevis tehnoloģijas veic izmaiņas, bet cilvēki. Mums jāuzsver bibliotēku pakalpojumi, palīdzība vietējām pašvaldībām. Vai mēs būsīm vietējo politiķu dienaskārtībā, ir atkarīgs no mums pašiem. Bibliotekāriem jārunā skaļi.
2. Bibliotēkas nav vienīgās pašvaldību un valsts institūcijas, kas ir politiķu dienaskārtībā, taču citas institūcijas nav tik spēcīgas.
3. Izvērtējams, kādi jauni pakalpojumi ieviešami, no kuriem jāatsakās.
4. Izplatāma informācija par bibliotēkas iespējām, veidojamas bibliotēku atbalsta grupas. Noslēdzams un popularizējams bibliotēku lietotāju optimālākais ceļš līdz nepieciešamajai informācijai.
5. Iekšējā, ārējā komunikācija — bibliotēku prioritāte.
6. Analīze un stratēģija: galveno mērķu, virsuzdevumu un uzdevumu formulēšana.
7. Ilgtermiņa plānošana, pašvaldības iesaiste plāna īstenošanā. Piemēram, nākamajā dienā pēc bibliotēkas pasākuma piezvanīt pašvaldības vadītājam, kurš tajā piedalījies, un apvaicāties par viņa iecerēm attiecībā uz bibliotēku, kā arī iepazīstināt ar saviem plāniem.
8. Izmēģināms viss, kas atbilst lietotāju vajadzībām un vēlmēm. Katram bibliotekāram būtu jāfiksē cilvēku vajadzības, kas būtu jāapspriež ar kolēģiem. Ar prieku un entuziasmu veidojams ļaužu problēmu risināšanas tīkls.

9. Bibliotēku resursu piedāvājums jāsniedz ne tikai pārskata veidā. Bibliotēku lasītāji aktīvi izglītojami resursu izmantošanā.
10. Ja izsīkuši spēki naudas meklējumos, izvērtējams, ko var paveikt saviem spēkiem ar ierobežotiem finanšu līdzekļiem.
11. Bibliotēkas ir izglītības iestādes — ja arī tas nav īpaši izcelts likumdošanā, tām jānodrošina vislabākie izglītības apstākļi.

Noslēguma diskusija "Bibliotēkas — izglītības iestādes" sniedza atbildi uz jautājumu — kas jādara publiskajām un zinātniskajām bibliotēkām izglītības jomā?

Noslēguma diskusija "Bibliotēkas — izglītības iestādes"

Bija iespēja salīdzināt politiku un vadošo bibliotekāru viedokļus. Tīringas pavalstī pieņemts "Bibliotēku likums", kurā nostiprināts bibliotēkas kā izglītības iestādes un mūžizglītības partnerinstitūcijas statuss. Bibliotekāri un politiķi bija vienoti bibliotēku nozīmības traktējumā, taču viedokļi atšķīrās, vērtējot bibliotēku informācijas piedāvājumu un līdzšinējo sadarbību ar citām institūcijām. Īpaši tika uzsvērtas lasīšanas veicināšanas nozīme — lasītprīka rosināšana bērnos, kā arī informācijas tehnoloģiju pakalpojuma pieejamība visām bibliotēkas lietotāju grupām.

Iespaidiem bagāts bija Erfurtes Universitātes bibliotēkas (*Universitäts- und Forschungsbibliothek Erfurt/Gotha*) apmeklējums. Erfurtes universitāte ir viena no vecākajām Vācijas augstskolām, kas dibināta 1378.gadā, bet darbu sākusi 11 gadus vēlāk. No 1501. līdz 1505. gadam tajā studējis un strādājis slavenais reformācijas ierosinātājs Mārtiņš Luters. Universitāte joprojām specializējas humanitārajās un sociālajās zinātnēs. Tā turpina garīdznieku izglītošanu Katoliskās teoloģijas fakultātē, bet reliģijas pētniecību nodrošina Mārtiņa Luterā institūts, Maksa Vēbera koledža, kā arī citas zinātniskās struktūrvienības. Līdztekus reliģijai otrā svarīgākā zinātņu nozare, kurā gan tiek izglītoti studenti, gan norit pētniecība, ir pedagoģija.

Universitātes bibliotēka veidojusies jau kopš augstskolas pirmsākumiem, taču 20.gadsimta beigās – 21.gadsimta sākumā tā integrējusi gan fakultāšu informācijas resursu krājumus, gan citu augstskolu bibliotēkas. 2000.gadā lasītājiem durvis vērusi jauna, moderna ēka, kurā ir pārsteidzoši plaša halle mākslas darbu eksponēšanai. Bibliotēka var lepoties ne vien ar seniespiedumiem un retumiem, bet arī plašu bibliogrāfisko datubāzu piedāvājumu, kas raisīja sajūsminātus konferences viesu komentārus.